

Archeologienota Lochristi Doornzelestraat

Programma van Maatregelen

Bert ACKE en Maarten BRACKE

20-2-2024

1. Gemotiveerd advies

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen te Lochristi Doornzelestraat (provincie Oost-Vlaanderen), gelegen buiten woon- of recreatiegebied en waarbij de totale oppervlakte van de bodemingrepen groter is dan 5000m², dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota dient opgemaakt te worden onder supervisie van een erkend archeoloog.

Het terrein is gelegen in een landelijke omgeving in het noordwestelijke deel van de gemeente Lochristi, aan de grens met de Gentse deelgemeente Desteldonk. De kern van Desteldonk situeert zich ca. 2,5km naar het westen, die van Lochristi zo'n 2,8km naar het zuidoosten. Het plangebied maakt deel uit van Hijfte, een gehucht behorend tot Lochristi. Het terrein bevindt zich ten noorden van de Doornzelestraat, die behoort tot een lokale verkeersas lopend van de kern van Hijfte in het zuidwesten naar de kern van Zaffelare (deelgemeente van Lochristi) in het noordoosten. Het terrein is onbebouwd en volledig in gebruik als landbouwgrond.

Het plangebied is te situeren ter hoogte van een zuidwest-noordoost georiënteerde microrug die aansluit bij een opeenvolging van hogere ruggen met eenzelfde oriëntatie in het zuiden. Er kan een matig natte zandbodem met verbrokkelde ijzer en/of humus B horizont verwacht worden op het terrein. Sinds de kaart van Ferraris (ca. 1777) wordt het terrein op de historische kaarten en luchtfoto's onafgebroken afgebeeld als landbouwgrond. Na een nivellering in 2019, waarbij ingrijpende grondwerken plaatsvonden op bijna het volledige plangebied, kent het terrein een geleidelijk oplopend maaiveldverloop van noord (ca. +5,90m TAW) naar zuid (ca. +6,90m TAW). Hierdoor is het oorspronkelijke maaiveldverloop, met een centrale laagte en hoger gelegen zuidelijke zone, niet meer te herkennen. Op archeologisch vlak zijn er nauwelijks gegevens gekend in de ruime omgeving van het plangebied, op enkele prospectievondsten uit de steentijden, een geïsoleerd Romeins brandrestengraf, een laatmiddeleeuwse hoeve en een 17de-eeuwse molen na. Algemeen kan aan het plangebied een gemiddelde archeologische verwachting worden toegekend voor sites met grondsporen; in situ bewaring van steentijd artefactensites wordt niet verwacht. De kans dat de werken uit 2019 reeds voor een gedeeltelijke verstoring van eventueel aanwezige sporen hebben gezorgd, is reëel.

De geplande werken zijn tweeledig en betreffen:

- Het regulariseren van een eerdere ophoging van het zuidelijke en het centrale deel van het terrein. Hierbij werd een gracht gedempt en werd de landbouwgrond opgehoogd. Aan deze regularisatie zijn geen bodemingrepen gekoppeld, dit betreft een louter administratieve handeling.
- Het plaatselijk uitgraven van grond in de noordelijke zone van het terrein, als compensatie voor het dempen van de gracht. De uit te graven zone heeft een driehoekige vorm en is 808m² groot. Deze zone wordt verlaagd tot +5,15m TAW, wat overeenkomt met een uitgraving van ca. 75 tot 120cm diepte. Aan de zuidelijke grens van de afgraving worden vervolgens 9 knotwilgen geplant, in de noordelijke hoek 1.

De bodemverstoring die gepaard gaat met de geplande werken situeert zich enkel ter hoogte van de noordelijke uitgraving en heeft een beperkte oppervlakte van 808m². Deze zone was in 2019 reeds deels onderhevig aan grondwerken, de kans is bestaande dat hierbij archeologische sporen reeds (ten dele) zijn vernield. De archeologische verwachting voor het terrein betreft landelijke sites met grondsporen, die zich kenmerken door een spreiding van de sporen over een grote oppervlakte. Hoewel niet kan uitgesloten dat er op de plek van de noordelijke uitgraving een archeologische site aanwezig is, zal een verder vooronderzoek van zo'n kleine zone op een terrein dat recent onderhevig was aan bodemingrepen met hoge waarschijnlijkheid geen nuttige archeologische kenniswinst bijbrengen. In het kader van de geplande werken wordt bijgevolg geen verder vooronderzoek geadviseerd.

Er zijn geen verdere archeologische maatregelen nodig en de rapportering kon beperkt blijven tot een archeologienota met beperkte samenstelling.